

EURÓPAI BIZOTTSÁG
VERSENYPOLITIKAI FŐIGAZGATÓSÁG

Főigazgató

Brüsszel, 18/11/2015 * D/114281
COMP/A.4/PK/VB

Dr. Mohay György
Fővárosi Közigazgatási és
Munkaügyi Bíróság
1027 Budapest
Csalogány u. 46-48
HUNGARY

fax: (+36)1 346 21 23
acsh@fovarosit.birosag.hu

Tárgy: A Bíróság a Tanács 2002. december 16-i 1/2003/EK rendelet 15. cikke alapján véleményadási felkérése, a FKMB: 3.K.33.033/2014 ügy kapcsán – Bizottság véleménye

Bizottsági esetazonosító: CT.899 (legyen szíves ezt az azonosítót használni további levelezésben)

Tisztelt Dr. Mohay György!

Mellékelve megtalálható a Bizottság válasza, a 2015. május 4-én felkért véleményadásra, az EK szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok (jelenleg az Európai Unió működéséről szóló Szerződés "EUMSZ." 101. és 102. cikke) végrehajtásáról szóló 1/2003/EK tanácsi rendelet (2002. december 16.) 15. cikk (1) bekezdése alapján, a Novartis Hungaria Kft. és társai ellen folytatott versenyfelügyeleti eljárás kapcsán.

Reméljük, hogy a Bizottság véleménye segítséget nyújt a Bíróságnak, az EU versenyjog alkalmazására vonatkozó kérdésekben.

Felhívjuk a figyelmét arra, hogy a Bizottság és az EU-tagállamok bíróságai között az EK-Szerződés 81. és 82. cikke alkalmazásában történő együttműködésről szóló bizottsági közlemény 20. cikke alapján a Bizottság nyilvánosságra hozhatja véleményét a honlapján. A Bizottság szándéka az, hogy minél hamarabb nyilvánosságra hozza véleményét.

Kérjük, legyen szíves megerősíteni, hogy elfogadja a vélemény megjelentetését, vagy ha ez ellen tiltakozik, kérjük, értesítsen minket, a tiltakozást megindokolva, nem később mint amikor a Bíróság által hozott ítéletet eljuttatják a Bizottság részére, a Tanács 2002. december 16-i 1/2003/EK rendelet 15. cikk (2) bekezdés alapján.

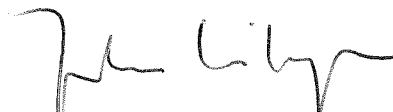
Commission européenne/Europese Commissie, 1049 Bruxelles/Brussel, BELGIQUE/BELGIË - Tel. +32 22991111
Tel. Közvetlen vonal +32 229-94393 - Fax +32 229-50128

COMP-GREFFE-ANTITRUST@ec.europa.eu

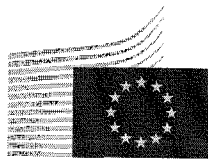
További kérdéseit e levél kapcsán Petra Krenz felé irányíthatja (petra.krenz@ec.europa.eu).

Végül arra kérnénk, hogy minden e-mail kommunikációt a Bíróságtól a Bizottság felé, küldjék a comp-amicus@ec.europa.eu címre is, a munkánk folyamatossága érdekében.

Tisztelettel,

Johannes LAITENBERGER

EUROPEAN
COMMISSION

Brüsszel, XXX
[...] (2015) XXX

COMP Operations

A BIZOTTSÁG 2015. NOVEMBER XY-I VÉLEMÉNYE

A Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok (jelenleg az Európai Unió működéséről szóló Szerződés 101. és 102. cikke) végrehajtásáról szóló 1/2003/EK tanácsi rendelet (2002. december 16.) 15. cikk (1) bekezdése szerinti kérelem kapcsán

CT.00899 sz. ügy - Vj/96/2010 – Novartis Hungária Kft. és társai kontra Gazdasági Versenyhivatal

(Csak a magyar szöveg tekinthető hitelesnek)

A BIZOTTSÁG 2015. NOVEMBER XY-I VÉLEMÉNYE

A Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok (jelenleg az Európai Unió működéséről szóló Szerződés 101. és 102. cikke) végrehajtásáról szóló 1/2003/EK tanácsi rendelet (2002. december 16.) 15. cikk (1) bekezdése szerinti kérelem kapcsán

CT.00899 sz. ügy - Vj/96/2010 – Novartis Hungária Kft. és társai kontra Gazdasági Versenyhivatal

(Csak a magyar szöveg tekinthető hitelesnek)

1. ELŐZETES MEGJEGYZÉSEK

- (1) A Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok (jelenleg az Európai Unió működéséről szóló Szerződés "EUMSZ." 101. és 102. cikke) végrehajtásáról szóló 1/2003/EK tanácsi rendelet (2002. december 16.) 15. cikk (1) bekezdése lehetővé teszi, hogy az EUMSZ. 101. és 102. cikke alkalmazására vonatkozó eljárás során a tagállamok bíróságai felkérhetik a Bizottságot arra, hogy véleményt nyújtson az EU versenyjog alkalmazására vonatkozó kérdésekben. A Bizottság és a tagállamok bíróságai közötti ezen együttműködést a Bizottság és az EU tagállamok bíróságai közötti, a Szerződés 81. és 82. cikkének alkalmazását érintő együttműködésről szóló bizottsági közlemény ("az együttműködési közlemény") tárgyalja.
- (2) A Bizottság az 1/2003/EK rendelet 15. cikk (1) bekezdése szerinti véleménye nem kötelező erejű a tagállami bíróságokra. Csak az Európai Unió Bírósága jogosult az EU versenyjog értelmezését illetően kötelező véleményt adni előzetes döntéshozatali eljárás keretében. Az EUMSZ. 267. cikke szerint, ha egy tagállam bírósága előtt az EU versenyjog értelmezését illetően kérdés merül fel és az adott bíróság úgy ítéli meg, hogy az ítélet meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, akkor kérheti az Európai Unió Bíróságát, hogy hozzon ebben a kérdésben döntést. Ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel ilyen kérdés, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles az Európai Unió Bíróságához fordulni, kivéve, ha a Bíróság már hozott döntést a kérdésben vagy az EU jog helyes alkalmazása nyilvánvaló.
- (3) Az együttműködési közleménnyel összhangban, amikor véleményt ad, a Bizottság arra szorítkozik, hogy a tagállami bíróság számára tényszerű közlést vagy a kért jogi vagy közgazdasági felvilágosítást megadja, anélkül, hogy a nemzeti bíróság előtt folyamatban lévő ügyet érdemében értékelné.

2. A VÉLEMÉNY KÉRÉSE

- (4) A 2015. május 4-i levelében, amelyet a Bizottság 2015. május 26-án kapott meg, a magyar bíróság a Bizottság véleményét kérte a Gazdasági Versenyhivatal Vj/96/2010. számú, Novartis Hungária Kft. és társai ellen folytatott versenyfelügyeleti eljárás, felülvizsgálati eljárásában a bizonyítási teher terjedelme kapcsán egy hatás szerinti versenykorlátozás esetében, amely múltbéli adatok információcseréjével valósult meg.

3. A BIZOTTSÁG VÉLEMÉNYE

A. Tények és az eljárás

- (5) A Bizottság véleményét a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának Novartis, Cooper Vision és FOTEX-OFOTÉRT jogsértését megállapító döntése elleni felülvizsgálati eljárás keretében kérték. A Versenytanács döntésében megállapította, hogy az eljárás alá vontak magatartása alkalmas volt arra, hogy a 101. cikk (1) bekezdése szerinti versenykorlátozó hatása legyen, mivel torzító hatást fejthet ki a versenyre.
- (6) Az eljárás alá vontak a magyar kontaktlencse és kontaktlencse ápolási termékek nagykereskedelmi piacának meghatározó szereplői több, mint 80 százalékos piaci részesedéssel. Az eljárás alá vontak egy másik vállalkozáson keresztül (Kleffmann & Partner) olyan piackutatási rendszert működtettek, amelyen keresztül, közvetett módon, múltbéli és aktuális értékesítési és mennyiségi adataikat cserélték ki 12 kontaktlencse és 4 kontaktlencse ápolási folyadék szegmensre lebontva. A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának döntése szerint az információcsere olyan adatokat érintett, amelyek a vállalkozások üzleti titkát képezték és a résztvevők nem hozták nyilvánosságra az ügyben érintett vállalkozások körén kívül. Ez a rendszeres információcsere több évig tartott. Az információcsere növelte a piac átláthatóságát és lehetővé tette, hogy a felek összehangolják piaci magatartásukat.
- (7) A Versenytanács úgy találta, hogy ez a gyakorlat sérti az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdését. A Kleffmann & Partner szerepe kapcsán a Versenytanács úgy ítélte meg, hogy nem állapítható meg a versenyjogi jogsértés az AC-Treuhand jogeset elveivel összhangban.¹
- (8) A Novartis Hungária Kft. megtámadta a jogsértést megállapító határozatot arra hivatkozva, hogy az állítólagos hatás szerinti versenykorlátozások nem voltak kellőképpen bizonyítva.
- (9) Ezen jogvita keretében, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság kérdést intézett a Bizottsághoz, hogy az tisztázza a bizonyítási teher terjedelmét az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdése szerinti hatás alapú versenykorlátozásokkal kapcsolatosan.

B. A bíróság kérdésének értékelése

- (10) A Bizottság horizontális iránymutatásában² ("az iránymutatás") különbségtétel van az olyan információcserék között, amelyek versenykorlátozó célúak és azok között, amelyeknek versenykorlátozó hatása van. Az iránymutatás 55-111. bekezdései szerint, vállalkozások árakkal és mennyiségekkel kapcsolatos jövőbeni magatartásra vonatkozó egyedi információinak cseréjét cél szerinti versenykorlátozásnak tekinti a Bizottság. Ilyen esetekben szükségtelen a versenykorlátozó hatások bizonyítása a 101. cikk (1) bekezdése szerinti jogsértés megállapításához.

¹ T-99/04. Sz. AC-Treuhand kontra Bizottság.

² A Bizottság közleménye – iránymutatás az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikkének a horizontális együttműködési megállapodásokra való alkalmazhatóságáról, (2011/C 11/01).

- (11) Mindazonáltal, az egyéb információcseréket, mint például a múltbeli vagy aktuális árakra vonatkozó információk cseréjét, hatás szerinti versenykorlátozásként kell vizsgálni, figyelembe véve az érintett piacok gazdasági feltételeit és a kicserélt információk természetét. Az aktuális, vagy múltbeli adatok cseréje hozzájárulhat egy olyan nyomon követési mechanizmushoz, amely lehetővé teszi a vállalkozások számára, hogy összejátszást eredményező magatartást tanúsítsanak (az iránymutatás 67. bekezdése).³
- (12) Jelen ügyben a felek rendszeresen múltbeli és aktuális, értékesítési mennyiségekre és az egyes vállalkozások árbevételére vonatkozó információkat cseréltek. A Versenytanács ezért azt vizsgálta, hogy ez az információcsere járhat-e potenciális versenykorlátozó hatásokkal.
- (13) Az iránymutatás 26. és azt követő bekezdései szerint a valószínűsíthetően versenykorlátozó hatások vizsgálata magában foglalja először is annak értékelését, hogy vannak-e *érzékelhető versenykorlátozó hatások*, amelyek lehetnek tényleges és potenciális hatások is.⁴ Ennek érdekében, a versenyhatóságnak össze kell hasonlítania a magatartás (információcsere) valószínűsíthető hatásait azzal a helyzettel, ami az érintett információk cseréjének hiányában állna fenn. Például a C-7/95 P. sz. John Deere ügy 88. pontjában a Bíróság megállapította, hogy a megállapodásnak csökkentenie kell a felek döntéshozatali függetlenségét azáltal, hogy legalább az egyik fél piaci magatartását az ösztönzésben okozott változással befolyásolja.
- (14) A valószínűsíthető hatások akkor versenykorlátozó hatásúak, ha *érzékelhető hátrányos hatással* vannak a piaci verseny legalább egy (vagy több) olyan mutatójára, mint például az ár, a kibocsátás, a termékminőség, a termékválaszték vagy az innováció.⁵
- (15) A valószínűsíthető hatások esetleges versenykorlátozó jellegének vizsgálata során figyelembe kell venni *az érintett piacok gazdasági feltételeit és a kicserélt információk természetét*:
- (a) Például, az információcsere eredményeként a piaci feltételek oly módon változhatnak, hogy az információcserét követően lehetségessé válik a felek magatartásának összehangolása a piac átláthatóságának növelésével, a piac összetettségének csökkentésével, a bizonytalanság tompításával vagy az aszimmetria ellensúlyozásával. Emiatt nagyon fontos az információcsere korlátozó hatásainak mind az eredeti piaci feltételek, mind pedig e feltételeknek az információcsere által történő megváltoztatása tükrében történő értékelése. Ez magában foglalja az érintett rendszer sajátos jellegzetességeinek értékelését, mint amilyenek a rendszer célja, a rendszerhez való hozzáférés és az abban való részvétel feltételei. Szükséges lesz továbbá vizsgálni az információcsere gyakoriságát, a csere tárgyát képező információk természetét (például, hogy nyilvánosságra hozható vagy bizalmas jellegű, összesített vagy

³ Lásd szintén C-7/95 P. sz. ügyet, *John Deere kontra Bizottság*, EU:C:1998:256, amely jóváhagyta a T-35/92. sz. ügyben hozott ítéletet *John Deere kontra Bizottság*, ECLI:EU:T:1994:259, és C-238/05. Sz. ügy, *Asnef-Equifax v Ausbanc*, ECLI:EU:C:2006:734.

⁴ C-7/95 P. sz. ügy, *John Deere kontra Bizottság*, EU:C:1998:256, 77. pont.

⁵ Lásd C-382/12 P. sz. ügy, *Mastercard kontra Bizottság*, ECLI:EU:C:2014:2201, 164. pont.

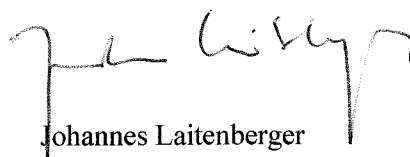
részletes, múltra vagy jelenre vonatkozó információk-e) és az információ jelentőségét az árak, a mennyiségek és a szolgáltatásnyújtás feltételeinek rögzítése szempontjából. Az ilyen jellegű értékelésre jó példa a C-238/05. sz. Asnef-Eqifax kontra Ausbanc ügy, és különösen annak 54. pontja.

- (b) Ezenfelül a versenyhatóságnak azt is meg kell vizsgálnia, hogy vajon az információcsere csökkenti-e a stratégiai bizonytalanságot. A stratégiai bizonytalanság csökkentése versenykorlátozó hatásokhoz vezethet, mivel csökkenti a felek döntéshozatali függetlenségét amikor csökkenti a versenyzésre irányuló ösztönzőket. A stratégiai információ vonatkozhat az árakra (például tényleges árak, árengedmények, árnövekedések vagy árcsökkenések), mennyiségekre, forgalomra, értékesítésre, kapacitásra, értékesítési tervekre. Általánosságban leginkább az árakkal és mennyiséggel kapcsolatos információk tekinthetők stratégiai jellegűnek. Az adat stratégiai hasznossága az összesítetttségétől és korától valamint az információcsere piaci összefüggéseitől és gyakoriságától is függ.
 - (c) Még az összesített adatok cseréje is elősegítheti az összejátszást eredményező magatartást bizonyos sajátos jellemzőkkel bíró piacokon. Nevezetesen az összesített adatok cseréjében részt vevő nagyon szoros és stabil oligopólium tagjai, akik egy bizonyos szint alatti piaci árat észlelnek automatikusan feltételezhetik, hogy valaki eltért az összejátszást eredményező magatartástól. és az egész piacra kiterjedő válaszlépéseket tehetnek. Az összejátszás stabilan tartása érdekében tehát a vállalkozásoknak nem mindig kell tudniuk azt, hogy ki tért el, elegendő lehet annak ismerete, hogy „valaki” eltért.
- (16) Végül, a magatartás a 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett versenykorlátozó hatásának értékelését a verseny színterén a megállapodás és annak minden állítólagos (azaz az értékeléskor meglévő) korlátozása hiányában meglévő tényleges jogi és gazdasági háttér alapján kell elvégezni.⁶ Ennélfogva a tényleges vagy potenciális versenykorlátozó eredmények bizonyításához figyelembe kell venni a felek közötti, illetve harmadik felek révén fennálló versenyt, különösen a tényleges versenyt és azt a potenciális versenyt, amely a megállapodás hiányában fennállna. Ez az összehasonlítás nem veszi figyelembe a megállapodás által előidézett, lehetséges hatékonyságnövekedést, mivel az csak a 101. cikk (3) bekezdése alapján kerül értékelésre.
- (17) Jelen ügyben, a Versenytanács az érintett piac részletes közgazdasági elemzését folytatta le és arra a következtetésre jutott, hogy a felek által létrehozott információcsere rendszer valószínűsíthetően versenykorlátozó hatásokkal járt a versenyre, amint azt a határozat releváns részeiben leírták. Az a körülmény, hogy a Versenytanács nem talált tényleges hatásokat az információcsereből adódó versenykorlátozó magatartásra, amely összetett közgazdasági elemzést igényelt volna, nem zárja ki a 101. cikk (1) bekezdése szerinti jogsértés megállapíthatóságát. Amint azt a korábbiakban kifejtettük, a potenciális hatások megállapítása is elegendő a jogsértés megállapíthatóságához

⁶ Ezen ponttal kapcsolatosan és a "hatás alapú" ügyekben alkalmazandó bizonyítási teher kapcsán lásd szintén a C-382/12 P. sz. ügyet *Mastercard kontra Bizottság*, ECLI:EU:C:2014:2201, 161-166. bekezdések és a 184. bekezdéstől.

Brüsszel,

A Bizottság nevében

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Johannes Laitenberger', written in a cursive style.

Johannes Laitenberger

főigazgató